

Gyümölcsoltó Boldogasszony

(március 25.)

Zsid 10,4-10

„Íme jövök, Istenem, hogy teljesítsem akaratodat”

⁴Lehetetlen ugyanis, hogy a bikák és bakok vére bűnököt töröljön el. ⁵Ezért nyilatkozik így, amikor a világba lép: Áldozatot és felajánlást nem kívántál, de testet alkottál nekem. ⁶Nem kedves előtted az engesztelő és égőáldozat. ⁷Akkor így szóltam: Íme, jövök, Istenem, hogy teljesítsem akaratodat, amint a könyvtekercsben rólam írva van. ⁸Először tehát ezt mondta: „Áldozatot, ajándékot, engesztelő és égőáldozatot nem akartál, és nem telt benne kedved”, jóllehet ezeket a törvény írta elő. ⁹Azután így folytatta: „Megyek, hogy teljesítsem akaratodat.” Eltörli az elsőt, hogy helyébe állítsa a másodikat. ¹⁰E szerint az akarat szerint Jézus Krisztus testének feláldozása által egyszer s mindenkorra megszentelődünk.

Gyümölcsoltó Boldogasszony napján Jézus születésének hírüladására emlékezünk. Az evangéliumban (Mt 28,10; Lk 1,26-37) Gábor főangyal közli Máriaival ezt a titkot. Az ünnepet karácsony előtt 9 hónappal üljük, gyakran a nagyhétre esik. Az ünnep a názáreti bazilikával áll kapcsolatban. 525-ben Dionisziosz Exegusz apát, aki a keresztény időszámítást bevezette, ezzel az ünneppel kezdte az évet. 656-ban a toledói zsinat utal erre az ünnepre, amikor nagybőjtben megtilt minden más ünnepet, kivéve a vasárnapot és ezt az ünnepet. Athanasziosz és Csodatévó Szent Gergely írásaiban már feltűnik ez az ünnep. A worcesteri zsinat Angliában (1240) ezen a napon megtiltott minden szolgai munkavégzést. A megtestesülés hírüladása szerepel a Koránban is, a 3. Szúrában (fejzetben), anélkül, hogy Jézust Isten Fiának nevezné. Az ünnep evangéliumi jelenetét számos festő megfestette, például Beato Angelico (1434), Filippo Lippi (1440), Leonardo da Vinci (1475), Sandro Botticelli (1489). Az ünnep himnusza a XVI. századból származó Pange Lingua (magyarul - „Zengjed, nyelv, a szűzi méhnek / angyali dicséretét, / melybe szállva ég Királya / formát öltött, emberét, / és megszülte férfi nélkül / Szűzanyánk a gyermekét).

A Zsidóknak írt levél szerzője a 40. zsolttár 7-9 versét Jézus szájába adja, aki a leírt próféciát teljesíti ahelyett, hogy áldozatokat mutatna be. Vagyis nem rituális istentiszteletet végez, hanem életét küldetészerűen Istennek adja. A zsolttár héber szövege azt hangsúlyozza, hogy Isten egy

olyan testet készített neki, amelyből dicsérheti őt. Az Istent tisztelő ember legfontosabb sajátossága ebben a mondatban foglalható össze: „Megyek, hogy teljesítem akaratomat.” Jézus Isten akaratát teljesítette, de hasonlóan mondhatunk el Máriáról is. Ő nemcsak saját testét ajánlotta fel, hogy rajta keresztül lépjen a világba a Messiás, az Isten Fia, hanem lelkét is, hiszen Jézus születése előtt, Jézus születése után, és Jézus nyilvános működése idején, jó- és balsorsban egyaránt együttműködött gyermeke küldetésével, és egy pillanatra sem kételkedett benne. Jézus missziójának legfájdalmasabb része a szenvedéstörténetben tárul elénk. Ebben a történetben elejétől végig Mária van jelen. Az apostolok elfutnak, és még Péter is tagadja, hogy ismeri Jézust. Mária ebben a történetben nem szólal meg, hanem ott van Jézus megostorozásakor, a Kajafás-féle kihallgatáskor, a Pilátus előtti meghallgatáskor, a kereszttúton és a Golgotán a keresztre feszítéskor, a hagyomány szerint János evangélista társaságában. Sehol nem szólal meg, de mindenütt ott van, és mint anya együttérez gyermekével. Amikor Jézus feláldozza testét, Mária a testéből fakadt sarjjal együtt szenved. Mária küldetése tehát nem olyan romantikus, ahogyan a festők ábrázolják az angyali üdvözlés jelenetében. Egy gyöngye nő kap feladatot borzaszóan nehéz életsorsra, hogy megőrizve hitét ápolja azt a közösséget, amelyet Jézus maga után hagyott.

Mária, az első hívő az angyali üdvözlés hatására vállalta a küldetését, Isten Fiának világra hozatalát. Ezért a nevéhez a Theotokosz (Istenszülő) cím kötődik az Ortodox Egyházban. Mária teljesítménye azonban nem pusztán olyan biológiai esemény, amelyre minden egészséges nő képes, hogy gyermeket hozzon a világra, hanem az isteni Gyermek küldetésével való azonosulás tekinthető hitbeli teljesítménynek.

A XX. századi filozófiában a hívő döntés, a racionalitással szembe menő döntés Isten létének elfogadását jelenti. A Bibliában és az életben ennél sokkal többet jelent. A hívő döntés Jézussal való sorsközösség vállalása, anélkül hogy látnánk ennek eredményét. Mivel a Bibliának sok kitűnő alakja van, az Egyháznak pedig sok kiváló szentje, sokan úgy gondolják, ami hősiesség a kereszténységben, azt már egy seregnyi ember véghezvitte, és a világ mégis olyan gyarló, amilyen volt. De azokban a napokban, amikor megcsappan a hitvallók és a szentek száma, és csak a múltban élt szentek legendáiból élünk, sokkal keményebb és kilátástalanabb lesz az élet. Ha kortársaink a szentek, van kire fölnéznünk még akkor is, ha a helyzet reménytelen. Ennél már az a nagyobb tett, ha magunk is elfogadjuk és vállaljuk életünk isteni irányítását. Ha munkánkat Isten megszentelő művének részeként fogjuk fel. Akkor számunkra is megnyílik az ég, és tudjuk szenvedésünkben nemcsak az Isten a társunk, hanem velünk tartanak a szentek is, élükön a Gábor angyal üzenetét elfogadó Máriával.